

УДК 796.344:796.052.242–055.1

DOI: [HTTPS://DOI.ORG/10.69468/2786-7544-2025-1-2](https://doi.org/10.69468/2786-7544-2025-1-2)

ПРОГНОЗОВАНА ЕФЕКТИВНІСТЬ АТАКУВАЛЬНИХ ДІЙ БАДМІНТОНІСТІВ ОДИНОЧНОЇ ЧОЛОВІЧОЇ КАТЕГОРІЇ

Олександр БУРИК, Іван КАРАТНИК

Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського, м. Львів, Україна

PREDICTED EFFECTIVENESS OF OFFENSIVE ACTIONS IN MALE SINGLES BADMINTON

Oleksandr BURYK, Ivan KARATNYK

Ivan Boberskyi Lviv State University of Physical Culture, Lviv, Ukraine

Анотація.

Метою дослідження є ймовірний вплив атаквальних дій у бадмінтоні за результатами опитування тренерів. Методи дослідження: теоретичний аналіз і узагальнення наукової та методичної літератури, даних мережі «Інтернет»; соціологічні методи (анкетування); методи математичної статистики. В опитуванні взяли участь 28 респондентів. Одержано такі результати: до основних атаквальних дій тренери відносять такі технічні прийоми — удар смеш, контрудар, високо-далекий удар, укорочений, діагональний удар, удар на сітці, скісний уздовж сітки, удар відкидання. Найскладнішими для виконання є такі атаквальні удари: тісна гра біля сітки (зазначило 57 % тренерів), скісні удари (50 %), інші удари зазначило менше тренерів. За відповідями респондентів щодо різновидів атаквального стилю гри 50 % респондентів надають перевагу розташуванню на корті й точності ударів, 32,1 % — доцільному застосуванню обманних ударів, 10 % — безперервному тискові на суперника, у власному варіанті відповіді — виконанню серії підготовчих атаквальних ударів для завершення розіграшу. Помилки в одиночних матчах: 71 %

Abstract.

The purpose of the study is to investigate the potential impact of offensive actions in badminton based on a survey of coaches. Research methods: theoretical analysis and synthesis of scientific and methodological literature and online data; sociological methods (questionnaires); methods of mathematical statistics. 28 respondents participated in the survey. The survey results revealed that coaches consider the following technical techniques as the main attacking actions: smash, counter-attack, high-clear, drop shot, diagonal shot, net shot, cross-court net shot, and backhand clear. The most difficult attacking shots to execute are: close play at the net (mentioned by 57 % of coaches), cross-court shots (50 %), while other shots were mentioned by a smaller number of coaches. Regarding the types of attacking style of play, the respondents prefer: 50 % of respondents prefer court coverage and accuracy of shots, 32,1 % prefer the appropriate use of deceptive shots, 10 % prefer continuous pressure on the opponent, and in their own version of the answer, it is necessary to perform a series of preparatory attacking shots to complete the rally. Errors in singles matches: 71 % of experts noted incorrect footwork, 39 %

фахівців відзначили неправильну роботу ніг, 39 % фахівців вважає помилкою занадто ранній або пізній контакт із воланом. Серед тактичних помилок респонденти вказали відсутність контролю над грою (53 %), атаку в неправильний момент (35 %), а також власні варіанти відповіді — непідготовлений удар, висоту контакту з воланом, погану роботу ніг, неправильну траєкторію удару. Способи поліпшення атаки в бадмінтоні в одиночних чоловічих матчах зазначили такі: 78,6 % — поліпшити точність ударів у гри, 42,9 % — різноманітність ударів, 35,7 % — поліпшити вміння робити обманні рухи.

Ключові слова: бадмінтон, атакувальні дії, одиночна чоловіча категорія, анкетування, тактичні помилки.

of experts noted that the error is too early or late contact with the shuttlecock. Among tactical errors, respondents mentioned: lack of control over the game (53 %), and attacking at the wrong moment (35 %), as well as their own versions of answers — an unprepared shot, the height of contact with the shuttlecock, poor footwork, incorrect trajectory of the shot. Ways to improve badminton attack in men's singles matches: 78,6 % of respondents noted — improve the accuracy of shots in the game, 42,9 % — the variety of shots, 35,7 % — improve the ability to make deceptive movements.

Keywords: badminton, attacking actions, men's singles category, questionnaires, tactical errors.

Вступ. Постановка проблеми. Активні дії в спортивних іграх є важливим чинником досягнення перемоги. Ця проблема актуальна для вдосконалення різних сторін підготовки спортсменів сучасними засобами й методами тренувань. У бадмінтоні дуже швидко змінюється ігрова ситуація на корті, спортсмени навіть в одному розіграші переходять від захисту до атаки і навпаки, тож є потреба вивчити способи вдосконалення технічних і тактичних складників та різноманітних засобів і методів тренувань.

Дослідження виконано в межах плану науково-дослідної роботи кафедри спортивних та рекреаційних ігор Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського на 2021–2025 рр. за темою «Удосконалення системи підготовки кваліфікованих спортсменів в ігрових видах спорту на різних етапах багаторічного удосконалення».

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Змагальна діяльність у бадмінтоні потребує від спортсменів достатньо високого рівня фізичних можливостей, що підтверджують дані аналізу параметрів змагальної діяльності бадмінтоністів. Одним із важливих складників гри є тривалість розіграшу волана, який залежить від можливостей

спортсменів виконувати техніко-тактичні дії на корті без помилок тривалий час [1; 2; 7; 10]. На ефективність показників спортсменів у змаганнях впливає контроль підготовки фізичних якостей, техніки й тактики бадмінтоністів [3; 4; 5; 6].

Узагальнивши параметри змагальної діяльності кваліфікованих бадмінтоністів України віком 15–17 років за І. Каратником (2017), одержали такі результати: середня кількість розіграшів волана в геймі — 36,63; середня тривалість гейму в зустрічі — 11,78 хв; середня тривалість чистого ігрового часу в геймі — 3,82 хв; середня кількість ударів у геймі (двох гравців) — 246,33; середня тривалість зустрічі — 28,99 хв; середня тривалість чистого ігрового часу в зустрічі — 8,85 хв; середня кількість ударів у зустрічі — 277,13 (на одного гравця); середній темп гри — 1,03 уд./с. Результати вказують на потребу вдосконалення фізичної підготовки спортсменів для тривалого виконання техніко-тактичних дій під час гри [1].

Удосконалення спеціальної фізичної та технічної підготовки бадмінтоністів досліджували І. Собко, Є. Жаркова, С. Віцько (2020); І. Собко, В. Стерін, Я. Собко (2022). Автори в педагогічних експериментах застосовували тести із загальної та спеціальної

фізичної підготовки, які впливають на ефективність ігрових дій у бадмінтоні [3; 4].

Класифікації технічних прийомів у бадмінтоні, методики їх виконання й навчання (стійки, хвати, удари відкритим і закритим боком ракетки) описав Дж. Едвардз (Edwards J., 2014) [9]. Класифікація ударів, їх поділ на захисні й атакувальні, методика виконання атакувальних ударів, їх удосконалення й науковий підхід у сучасному бадмінтоні цікавлять тренерів і спортсменів, які прагнуть розвитку й досягнень високих спортивних результатів [8; 11].

Показники частоти серцевих скорочень під час змагальної діяльності кваліфікованих бадмінтоністів за допомогою компактного оптичного давача частоти серцевих скорочень «Polar OH1» досліджували Лювей Ю, І. Каратник, М. Пітин (2019). Ці дослідження дали змогу одержувати об'єктивні показники функціональних можливостей спортсменів у змагальній діяльності та, відповідно, вивчати їх вплив на здатність виконувати техніко-тактичні дії протягом тривалого змагального матчу [7].

У науковій праці Сяньцянь Сюй (2022) досліджував психофізіологічні показники кваліфікованих бадмінтоністів: тест кольорових виборів (за Люшером); баланс нервових процесів; функціональну рухливість нервових процесів; просунуті прогресивні матриці Равена; полезалежність; індекс психофізіологічного стану. Для вивчення організації функціонального стану кваліфікованих бадмінтоністів розроблено диференційовані шкали оцінювання психофізіологічних характеристик. За даними наукових досліджень автор сформулював практичні рекомендації для тренерів, психологів, спеціалістів наукового супроводження спортсменів щодо застосування критеріїв комплексного контролю за функціональним станом кваліфікованих бадмінтоністів [5].

Мета дослідження — визначити ймовірний вплив атакувальних дій у бадмінтоні за результатами опитування тренерів.

Методи дослідження: теоретичний аналіз і узагальнення наукової та методичної літератури, даних мережі «Інтернет»; соціологічні методи (анкетування); методи

математичної статистики. В опитуванні взяли участь 28 тренерів із бадмінтону.

Анкетування проведено 2024 року. В опитуванні взяли участь тренери з бадмінтону з різних міст України (Вінниці, Дніпра, Києва, Одеси, Харкова та Львова). Анкетування спрямоване на розв'язання завдань з удосконалення засобів і методів застосування атакувальних дій в одиночній чоловічій категорії.

Виклад основного матеріалу. За результатами опитування до основних атакувальних дій респонденти віднесли такі технічні прийоми, як удар смеш, контрудар, високо-далекий удар, укорочений, діагональний удар, удар на сітці, скісний уздовж сітки, удар відкидання.

У відповіді на запитання «Який атакувальний удар ви вважаєте найскладнішим для виконання?» респонденти зазначили: найскладнішими для виконання є точні удари на сітці — 57 %; скісні удари — 50 %; смеш — 37 %; укорочений — 28,6 %; укорочений по діагоналі — теж 28,6 %. В анкеті можна було зазначити власний варіант найскладніших ударів в одиночній категорії. Отримано такі відповіді: різаний діагональний удар закритим боком ракетки та обманний удар підставки на сітці.

Відповідаючи на запитання «Якому стилю атаки в одиночній категорії ви віддаєте перевагу?», 50 % тренерів зазначило важливість у змаганнях розташування на корті й точність ударів; 32,1 % респондентів вважає за доцільне застосування обманних ударів; 10 % — готові надавати перевагу безперервному тиску на суперника, підтримуючи високий темп гри; у власному варіанті відповіді один із респондентів зауважив, що «у сучасному бадмінтоні високий рівень захисту, атака зрідка завершується після одного удару, навіть смешу. Треба виконувати серію підготовчих атакувальних ударів для завершення розіграшу».

На запитання про помилки, які бувають в одиночних матчах у чоловіків, респонденти відповіли так: 71 % фахівців відзначили, що суттєвою помилкою гравців є неправильна робота ніг, відповідно, це свідчить про недостатньо правильну техніку переміщень і брак фізичної підготовленості нижніх кінцівок; 39 % фахівців зазначило, що

помилкою є занадто ранній або пізній контакт із воланом, про що свідчить недостатня робота з воланом і відчуття потрібного часу контакту ракетки з воланом.

Також респонденти відповідали на запитання щодо значущості тактичних помилок. Найбільш суттєвими тактичними помилками були відсутність контролю над грою, що зазначило 53 % опитуваних, атака в неправильний момент розіграшу вола — 35 %. У власному варіанті відповіді на інше запитання анкети щодо типових помилок під час атаки в одиночній категорії респонденти написали: непідготовлений удар; висота контакту з воланом; погана робота ніг; неправильна траєкторія удару.

У ще одному питанні респонденти мали оцінити способи поліпшення атаки в бадмінтоні в одиночних матчах. Одержано такі варіанти відповідей: 78,6 % респондентів зазначило, що дуже важливо поліпшити точність ударів у грі; 42,9 % опитуваних віднесло до основних способів поліпшення атаки різноманітність ударів; 35,7 % вказало на важливість удосконалити вміння виконувати обманні рухи.

В одному з блоків запитань про тренувальний процес спортсменів різних вікових категорій було запропоновано оцінити тактичні аспекти тренувань спортсменів різних навчальних груп. На запитання про можливість оцінити здатність передбачати удари суперника в різних вікових категоріях одержано такі відповіді: щодо категорії дорослих (18+) 64,3 % респондентів зазначили, що дорослі спортсмени можуть передбачати удари суперника; щодо категорії спортсменів 15–17 років 32,1 % опитуваних зазначили, що вони здатні передбачити удари суперника.

На запитання про оцінювання здатності робити обманні удари під час гри спортсменів різних вікових категорій одержано такі відповіді: 78,6 % респондентів зазначило, що в категорії дорослих спортсмени здатні робити обманні удари; 42,9 % респондентів відзначило, що в категорії 15–17 років спортсмени теж виконують обманні удари у своїй грі; 53,6 % опитуваних вказує, що в категорії до 10 років спортсмени

ще не вміють якісно виконувати обманні удари під час гри.

Аналізуючи питання про можливість проводити / планувати атакуювальну стратегію під час матчів різних вікових категорій спортсменів, бачимо таке: щодо категорії дорослих (18+) 78,6 % респондентів зазначили, що спортсмени можуть планувати й проводити заплановані атакуювальні дії на корті; щодо категорії 15–17 років 39,3 % респондентів вказало, що спортсмени можуть самостійно аналізувати й планувати атакуювальні дії на корті; щодо категорії 12–15 років 14,3 % опитуваних вказує, що спортсмени цієї вікової категорії достатньо здібні й навчені, щоб планувати та застосовувати атакуювальні дії на корті.

Щодо ментальної стійкості спортсменів одержали інформацію, за якою вважаємо за доцільне збільшити обсяг психологічної та інформаційної поінформованості спортсменів, які б змогли поліпшити ці результати: 50 % тренерів вважає, що ментальну стійкість під час гри мають дорослі спортсмени (18+ років); 17,9 % тренерів думає, що ментальну стійкість під час гри мають спортсмени 15–17 років; 10,7 % тренерів вказало спортсменів 12–15 років.

Висновок. Досліджено атакуювальні дії бадмінтоністів одиночної чоловічої категорії за результатами анкетування. В опитуванні взяли участь тренери. Визначено, що до основних атакуювальних прийомів зараховують удар смеш, контрудар, високо-далекий удар, укорочений, діагональний удар, удар на сітці, скісний уздовж сітки, удар відкидання.

Під час гри в бадмінтон найскладнішими атакуювальними ударами є активна гра на сітці та діагональні удари. Найбільшої уваги за атакуювального стилю гри треба приділяти розміщенню на корті й точності ударів, а також застосуванню обманних ударів. В атакуювальних діях спортсменів однією з найбільших помилок є неправильна робота ніг. Серед тактичних помилок респонденти зазначають відсутність контролю над грою, атака в неправильний момент, непідготовлений удар, невдалу висоту контакту з воланом, погану роботу ніг, неправильну траєкторію удару.

До способів поліпшення атаки фахівці зараховують поліпшення точності ударів у гри, урізноманітнення ударів, виконання обманних ударів. У запитаннях про атакувальні дії спортсменів різних вікових категорій зазначено, що передбачати

удари суперника, виконувати обманні удари, проводити / планувати атакувальну стратегію гри найбільше можуть дорослі спортсмени, яким властива ментальна стійкість під час гри.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Каратник, І. В. (2017). *Удосконалення швидкісно-силової підготовленості бадмінтоністів на етапі спеціалізованої базової підготовки* [Дис. канд. наук з фіз. виховання та спорту. ЛДУФК]. <https://repository.ldufk.edu.ua/items/4cb08f27-de4a-4b4b-826b-5ad9e361c8ee>
2. Лювей, Ю., Каратник, І. В., Пітин, М. П. (2019). Вимоги змагальної діяльності до підготовленості кваліфікованих спортсменів у бадмінтоні (теоретичний аспект). *Спортивні ігри*, 4(14), 24–34. doi: 10.15391/si.2019–4.03
3. Собко, І. М., Жаркова, Є. Є., Віцько, С. М. (2020). Оптимізація спеціальної фізичної та технічної підготовки бадмінтоністів 13–14 років. *Спортивні ігри*, 4(18), 72–83. <https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/7926aeeb-4c5a-46bf-8724-868012336f91/content>
4. Собко, І. М., Стерін, В. М., Собко, Я. О. (2022). Контроль рівня технічної підготовки бадмінтоністів на етапі початкової та базової підготовки. *Здоров'язберігаючі технології, реабілітація та лікувальна фізкультура*, 3(1), 168–172. <https://doi.org/10.58962/HSTRPT.2022.3.1.168-172>
5. Суй, Сяньцзянь (2022). Комплексний контроль за функціональним станом кваліфікованих бадмінтоністів [Дис. д-ра філософії]. НУФВСУ. Київ. <https://reposit.uni-sport.edu.ua/handle/787878787/3905>
6. Ю, Лювей, Каратник, І. В., Пітин, М. П. (2021). Показники змагальної діяльності бадмінтоністів на етапі попередньої базової підготовки. *Фізичне виховання та спорт*. Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика», 3, 45–52. <https://doi.org/10.26661/2663-5925-2021-3-07>
7. Ю, Лювей, Каратник, І., Пітин, М. (2019). Об'єктивізація контролю функціональних показників під час змагальної діяльності кваліфікованих бадмінтоністів. *XIX Міжнародна науково-практична конференція «Фізична культура, спорт і здоров'я: стан, проблеми та перспективи»*. Харків, (с. 104–106).
8. *Badminton: Terms to Know*. <https://discover.sportsengineplay.com/badminton/terms-to-know>
9. Edwards, J. (2014). *Badminton: Technique, Tactics, Training*. Crowood. 128 p. <http://surl.li/jandab>
10. Karatnyk, I., Pityn, M., Yu, L. W., Hnatchuk, Y., & Khimenes, K. (2021). Improvement of speed and strength abilities badminton players aged from 15 to

REFERENCES

1. Karatnyk, I. V. (2017). *Improving the speed and strength training of badminton players at the stage of specialized basic training*. [Candidate's dissertation]. Lviv: LDUFK (in Ukr.). <https://repository.ldufk.edu.ua/items/4cb08f27-de4a-4b4b-826b-5ad9e361c8ee>
2. Liuvei, Yu, Karatnyk, I. V., Pityn, M. P. (2019). Competitive activity requirements for the fitness of qualified badminton athletes (theoretical aspect). *Sportyvni hry*. 4 (14), 24–34. doi: 10.15391/si.2019–4.03 (in Ukr.).
3. Sobko, I. M., Zharkova, Ye. Ye., Vitsko, S. M. (2020). Optimization of special physical and technical training of badminton players aged 13–14. *Sportyvni hry*, 4 (18), 72–83. <https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/7926aeeb-4c5a-46bf-8724-868012336f91/content> (in Ukr.).
4. Sobko, I. M., Sterin, V. M., Sobko, Ya. O. (2022). Monitoring the level of technical training of badminton players at the stage of initial and basic training. *Zdorov'iazberihaiuchi tekhnolohii, reabilitatsiia ta likuvalna fizkultura*, 3 (1), 168–172. <https://doi.org/10.58962/HSTRPT.2022.3.1.168-172> (in Ukr.).
5. Xu, Xiangqian (2022). Comprehensive monitoring of the functional state of qualified badminton players. [Dissertation, PhD]. Kyiv: NUFVSU (in Ukr.). <https://reposit.uni-sport.edu.ua/handle/787878787/3905>
6. Yu, Liuvei, Karatnyk, I. V., Pityn, M. P. (2021). Indicators of competitive activity of badminton players at the stage of preliminary basic training. *Fyzyczne vykhovannia ta sport*. Zaporizhzhia: Vydavnychiy dim «Helvetyka», 3, 45–52. <https://doi.org/10.26661/2663-5925-2021-3-07> (in Ukr.).
7. Ju, Ljuvej, Karatnyk, I., Pityn, M. (2019). Objectification of control of functional indicators during competitive activities of qualified badminton players. *KhIKh Mizhnarodna nauково-praktychna konferencija «Fyzyczna kuljtura, sport i zdorov'ja: stan, problemy ta perspektyvy»*. Kharkiv, 104–106 (in Ukr.).
8. *Badminton: Terms to Know*. (2021). <https://discover.sportsengineplay.com/badminton/terms-to-know>
9. Edwards, J. (2014). *Badminton: Technique, Tactics, Training*. Crowood. <http://surl.li/jandab>
10. Karatnyk, I., Pityn, M., Yu, L. W., Hnatchuk, Y., & Khimenes, K. (2021). Improvement of speed and strength abilities badminton players aged from 15 to 17 yrs old. *Sport and society. Interdisciplinary Journal*

- 17 yers old. *Sport and society. Interdisciplinary Journal of Physical Education and Sports*. 21(1). <https://doi.org/10.36836/2021/1/26>
11. *The different types of badminton shots and when to use them*. <https://www.activesgcircle.gov.sg/learn/badminton/the-different-types-of-badminton-shots-and-when-to-use-them>
11. *The different types of badminton shots and when to use them*. 21 (1). <https://doi.org/10.36836/2021/1/26>
11. *The different types of badminton shots and when to use them*. <https://www.activesgcircle.gov.sg/learn/badminton/the-different-types-of-badminton-shots-and-when-to-use-them>

Стаття надійшла до редколегії 21.02.2025

Прийнята до друку 19.06.2025

Підписана до друку 27.06.2025